

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

Цися Дмитра Івановича, кандидата педагогічних наук на дисертацію Ягодзінського Віталія Петровича «Методика розвитку фізичних якостей курсантів-десантників засобами кросфіту у процесі фізичного виховання», подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)

Актуальність теми дисертаційного дослідження та її зв'язок із галузевими науковими програмами. Тему дисертації Віталія Петровича Ягодзінського вважаємо достатньо аргументованою, оскільки її результати відповідають завданню щодо підвищення якості підготовки військовослужбовців Збройних сил України, а саме дисантно-штурмових військ.

Дисертантом з'ясовано, що прогресивний розвиток бойової техніки та озброєння не виключає необхідності постійного розвитку фізичних якостей і вдосконалення військово-прикладних рухових умінь та навичок у військовослужбовців різних військових спеціальностей. У зв'язку з тим, що на Сході України тривають бойові дії з російським агресором, питання підвищення ефективності фізичного виховання військовослужбовців залишається надзвичайно актуальним.

Дисертантом досліджено, що сучасним і доволі ефективним засобом фізичного виховання військовослужбовців ДШВ ЗС України, а також курсантів ВЗВО у процесі навчання може бути система кросфіт (CrossFit), сутність якої полягає у виконанні простих і доступних фізичних вправ з високою інтенсивністю для розвитку різних груп м'язів методом колового тренування.

Проблематика дисертаційного дослідження Віталія Петровича Ягодзінського ґрунтується на положенні про необхідність пошуку нових шляхів організації освітнього процесу з використанням засобів кросфіту

курсантів-десантників військових закладів вищої освіти у процесі фізичного виховання у зв'язку з недостатнім рівнем розробки у вітчизняній педагогічній науці цієї проблеми, а також на відсутності науково обґрунтованих теоретичних і методичних засад її забезпечення.

На підставі вищезазначеного можна стверджувати, що вибір теми дисертаційного дослідження **«Методика розвитку фізичних якостей курсантів-десантників засобами кросфіту у процесі фізичного виховання»** є дуже актуальним з позиції часу, потреб педагогічної науки та закладів з підготовки офіцерів до майбутньої військово-професійної (бойової) діяльності.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до: Зведеного плану наукової та науково-технічної діяльності у Збройних силах України у 2017–2018 рр. на тему «Обґрунтування норм фізичного та психоемоційного навантаження військовослужбовців під час ведення бойових дій», шифр «Гармонія» (державний реєстраційний номер 0117U006287); планів науково-дослідної роботи кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Військової академії (м. Одеса) та кафедри теорії та методики фізичного виховання Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Тема дослідження відповідає паспорту спеціальності, п. 7 «Формування спеціальних знань і рухових навичок у дітей і молоді у процесі навчання фізичної культури, основ здорового способу життя».

Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова (протокол № 6 від 29 жовтня 2015 року) та узгоджено в Міжвідомчій раді з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології (протокол № 4 від 26 квітня 2016 року).

Ступінь обґрунтованості результатів дослідження, їхня вірогідність і новизна. Обґрунтування наукових положень дисертації є достатньо переконливим. Дослідження здійснювалось протягом тривалого часу в період з 2014 до 2020 року та включало чотири етапи. Дослідження забезпечувалось,

у першу чергу, коректністю понятійно-категоріального апарату роботи, чітко прописаною системою завдань дослідження і, по-друге, ретельним виконанням кожного із цих завдань як теоретичного, так і експериментального змісту.

Автор застосовує комплекс відповідних методів дослідження, серед яких: теоретичні – аналіз наукової, навчально-методичної літератури та досвіду передової практики для з'ясування сучасного стану досліджуваної проблеми, систематизації й узагальнення інформації про об'єкт і предмет дослідження; емпіричні – анкетування; педагогічне спостереження; педагогічне тестування; медико-біологічні методи, а також найважливіший – метод педагогічного експерименту для дослідження впливу занять кросфітом на фізичну підготовленість, функціональні можливості та здоров'я курсантів-десантників під час навчання; перевірки ефективності методики розвитку фізичних якостей курсантів-десантників засобами кросфіту у процесі фізичного виховання.

Достовірність висновків і рекомендацій дослідження забезпечено цілісним характером експерименту, під час якого повністю перевірені теоретичні положення та який містив констатувальний, формувальний етапи, а також коректне застосування методів дослідження, зокрема статистичних, йдеться, в першу чергу, про критерій Стюдента та критерій χ^2 -Пірсона.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в тому, що вперше: теоретично обґрунтовано та розроблено методику розвитку фізичних якостей курсантів-десантників засобами кросфіту у процесі фізичного виховання; визначено критерії оцінювання навчальних досягнень курсантів-десантників на заняттях кросфітом у процесі фізичного виховання; встановлено взаємозв'язок між показниками фізичної підготовленості та бойової готовності курсантів – майбутніх офіцерів ДШВ ЗС України; удосконалено процес фізичного виховання курсантів – майбутніх офіцерів ДШВ ЗС України; подальшого розвитку набули науково-методичні положення про можливості застосування системи кросфіту у процесі

фізичного виховання військовослужбовців ДШВ; питання мотивації, стану і динаміки соматичного здоров'я та фізичної підготовленості курсантів у процесі навчання у ВЗВО.

Зміст автореферату є адекватним змісту дисертаційної роботи. Констатуємо достатньо повне відображення результатів цього наукового пошуку в 10 публікаціях, серед яких: 1 стаття у міжнародному виданні, що входить до міжнародної наукометричної бази Scopus, 4 статті у фахових наукових виданнях України; 3 публікації виконано одноосібно.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. Мета, завдання і матеріал дослідження зумовили відповідну структуру дослідження, яка містить вступ, три розділи, висновки до них, загальні висновки, список використаних джерел, додатки.

Загальний обсяг дисертації складає 250 сторінок, із яких 160 сторінок основного тексту. У роботі міститься 16 таблиць та 35 рисунків.

У першому розділі розкрито роль фізичного виховання в удосконаленні військово-професійної (бойової) діяльності військовослужбовців ДШВ ЗС України, проведено аналіз сучасної бойової діяльності військовослужбовців Десантно-штурмових військ з урахуванням досвіду бойових дій на Сході України, охарактеризовано можливості кросфіту як ефективного засобу фізичного виховання військовослужбовців ДШВ, розкрито основи розвитку фізичних якостей курсантів-десантників у процесі занять кросфітом. Автором з'ясовано, що одним із сучасних та ефективних засобів фізичної підготовки курсантів-десантників до майбутньої військово-професійної (бойової) діяльності може бути кросфіт, який має низку переваг поряд із традиційними засобами фізичного виховання щодо формування фізичної готовності десантників до виконання завдань за призначенням.

У другому розділі висвітлено наукові методи й особливості організації дослідження, інформацію щодо мотиваційного ставлення курсантів-десантників до необхідності впровадження в освітній процес занять із

використанням засобів кросфіту під час занять із фізичного виховання, проаналізовано результати констатувального етапу педагогічного експерименту щодо впливу занять кросфіту на рівень та динаміку розвитку фізичних якостей, морфофункціональних можливостей та стан здоров'я у курсантів у процесі навчання.

Розроблено й обґрунтовано методику розвитку фізичних якостей у курсантів засобами кросфітом в процесі фізичного виховання. Вагомим досягненням здобувача є розроблення педагогічної моделі авторської методики, яка містить цільовий, навчально-методичний та діагностично-коригувальний складники та спрямована на забезпечення формування високого рівня фізичної готовності курсантів-десантників до ефективного виконання завдань майбутньої військово-професійної (бойової) діяльності.

Вагомим внеском автора є також виокремлення низки організаційно-педагогічних умов, що забезпечують ефективне функціонування методики розвитку фізичних якостей курсантів-десантників засобами кросфіту у процесі фізичного виховання. Визначено: мотиваційно-ціннісне ставлення курсантів-десантників до виконання запропонованих комплексів під час навчальних занять; рівень фізичної підготовленості, функціональних можливостей та здоров'я курсантів; рівень професійної майстерності викладацького складу кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту для проведення занять із застосуванням комплексів кросфіту; необхідна навчально-спортивна база для проведення занять із використанням комплексів кросфіту.

У третьому розділі висвітлено критерії оцінювання навчальних досягнень курсантів-десантників на заняттях кросфітом у процесі фізичного виховання та подано результати формувального етапу педагогічного експерименту. Дисертант детально схарактеризував методику визначення показників кожного критерію оцінювання підготовленості курсантів (мотиваційного, когнітивного, діяльнісного).

На підставі математичного опрацювання одержаних результатів доведено ефективність методики розвитку фізичних якостей у курсантів-десантників засобами кросфіту у процесі фізичного виховання порівняно з традиційною системою фізичного виховання. Констатовано покращення показників рівня розвитку фізичних якостей, морфофункціонального стану основних систем організму і соматичного здоров'я курсантів експериментальної (n=47) та контрольної (n=48) груп.

Підсумки дисертаційного дослідження відображено в загальних висновках, які корелюють із висновками до кожного з розділів і відтворюють реалізацію мети й завдань дослідження.

Автореферат за змістом відтворює основні положення дисертаційної роботи та оформлений відповідно до вимог.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.
Позитивно оцінюючи здобутки дисертанта, вважаємо за необхідне висловити деякі зауваження та дискусійні питання:

1. У вступі досить широко представлено погляди вітчизняних дослідників з окресленої проблематики, але, на нашу думку, необхідно було більше уваги звернути на досвід роботи іноземних фахівців.

2. Дисертантом здійснено ґрунтовний аналіз літературних джерел з проблеми використання кросфіту у системі фізичного виховання курсантів-десантників, однак, використання їх в окремих випадках, зводилося не стільки до аналітичного аналізу і виявлення протиріч або підходів, скільки до механічного цитування або констатації фактів.

3. Посилання на літературні джерела у тексті дисертації зроблено з дотриманням чинних вимог, однак немає зазначення сторінок.

4. У параграфі 1.3. розкрито теоретичні основи кросфіту як ефективного засобу фізичного виховання військовослужбовців Десантно-штурмових військ Збройних сил України. Однак, на нашу думку недостатньо висвітлено безпосередньо самі засоби кросфіту.

5. Варто чітко розмежувати поняття «фізичні якості», «фізична готовність», «фізична підготовленість»; всі вони спостерігаються у тексті. В одному абзаці говориться про фізичні якості, в наступному – про фізичну готовність, і навпаки.

6. У формульованому експерименті треба вказувати власні розробки, а не повторно аналізувати дослідження. Наприклад с.135-136, с. 143-145.

7. На нашу думку, недостатньо використано лише один метод з метою дослідження рівня розвитку фізичних якостей чи фізичної підготовленості за мотиваційним критерієм (методику А. Реана, В. Якуніна «Мотиви навчальної діяльності») та когнітивним критерієм (тест для оцінювання рівня володіння курсантами теоретичними основами фізичної підготовки).

8. Необхідно звернути увагу на назви додатків, можливо необхідно їх уточнити. Наприклад, додаток А. Опитувальник (Чого?). Необхідно чітко вказувати назву додатка.

9. На нашу думку, висновки до розділів і усієї роботи варто зробити більш суттєвими, детальними, логічними.

Однак висловлені побажання та зауваження мають рекомендаційний характер, ніяк не знижують наукову цінність дисертації і є лише приводом для наукової дискусії.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. З огляду на викладене вище дисертація Ягодзінського Віталія Петровича «Методика розвитку фізичних якостей курсантів-десантників засобами кросфіту у процесі фізичного виховання», подана до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, є самостійною, завершеною науковою роботою, яка відповідає вимогам п. 9, 11-14 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 (зі змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 року № 656, від 30 грудня 2015 року № 1159, від 27 липня 2016 року № 567 та від

20 листопада 2019 року № 943), що дає підстави для присудження Ягодзінському Віталію Петровичу, наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 - теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я).

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри теорії і методики фізичного виховання
Глухівського національного педагогічного
університету імені Олександра Довженка

Д.І. Цись

Підпис засвідчує
Керівник загального відділу

